

A Magyar Nemzeti Bank 10/2022. (VIII.2.) számú ajánlása

az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, valamint a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a hitelintézetek tevékenységeiben

1. AZ AJÁNLÁS CÉLJA ÉS HATÁLYA

Az ajánlás célja az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok azonosításával, mérésével, kezelésével, kontrolljával és közzétételével, valamint a hitelintézeti üzleti tevékenységében a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítésével kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás címzettjei a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó magyarországi székhellyel rendelkező hitelintézetek, továbbá az Európai Unió másik tagállamán vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államon kívüli országban székhellyel rendelkező (harmadik országbeli) hitelintézetek magyarországi fióktelepei.

Megjegyzendő, hogy ez az ajánlás nem az egyetlen azon hazai felügyeleti és szabályozói lépések sorában, amelyek az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal foglalkoznak. Ezen kockázatok egyedi tulajdonságaira tekintettel nemcsak az MNB tervez lépéseket tenni, hanem számos, az európai szabályozási keretrendszer átalakítását célzó kezdeményezés van folyamatban, amelyek hatással lesznek a hazai hitelintézetekre is. Többek között az Európai Bankhatóság (továbbiakban: EBH) mandátuma részeként felülvizsgálja fenntarthatósági szempontok beépítését az 1. pillérbe¹, a 2. pillérbe², és a 3. pillérbe³ egyaránt, mely folyamatokhoz az MNB is aktívan hozzájárul.

Mivel az erőteljes nemzetközi törekvések nyomán ezen kockázatokkal kapcsolatos szabályozói változásokat az MNB lényegesnek tartja, ezért amíg a végleges szabályozói eszközök elkészülnek, addig a jelen ajánlás hivatott a hazai hitelintézetek számára elősegíteni a felkészülést. Az ajánlás első közzétételével párhuzamosan készült el az Európai Központi Bank (továbbiakban: EKB) által kiadott, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezelését célzó útmutatás⁴, amelyre, habár nem alkalmazandó közvetlenül a hazai hitelintézetekre, az MNB mintaként tekint.

¹ A hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 501c. cikke.

² A hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: CRD) 98. cikke.

³ CRR 449a. cikke.

⁴ Guide on climate-related and environmental risks - Supervisory expectations relating to risk management and disclosure, konzultációs dokumentum, Európai Központi Bank, 2020. https://www.bankingsupervision.europa.eu/legalframework/publiccons/pdf/climate-related_risks/ssm.202005_draft_guide_on_climate-related_and_environmental_risks.en.pdf

Az ajánlás kidolgozása során az MNB figyelembe vette az EBH 2021. június 23-án közzétett, a hitelintézetek és befektetési vállalkozások környezeti, társadalmi és irányítási (environmental, social, governance, azaz ESG) kockázatainak kezeléséről és felügyeletéről szóló jelentését (a továbbiakban: EBA/REP/2021/18 jelentés)⁵ és az EBH 2021. július 02-án közzétett, a belső irányításról szóló EBA/GL/2021/05 iránymutatását⁶. Emellett az ajánlás implementálja az EBH által publikált, a hitelnyújtásról és a hitelmonitorozásról szóló EBA/GL/2020/06 iránymutatás fenntarthatósággal kapcsolatos részeit⁷.

Az MNB célja elősegíteni a hazai hitelintézetek fenntartható működésre való átállását, valamint felkészülési lehetőséget biztosítani az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok szempontjából releváns jogszabályi változásokra. E tekintetben a www.zoldpenzugyek.hu weboldalon tudástárként működő „Pénzügyi szervezeteknek”, valamint „Kutatóknak” szóló és „Zöld jogtár” rovatok praktikus segítséget is nyújtanak példák, jó gyakorlatok, felhasználható adatok, módszertanokkal kapcsolatos források, valamint az alkalmazandó jogszabályok és várható jogszabály változások gyűjteményén keresztül.

Az MNB felhívja a figyelmet a Tudástár folyamatos nyomon követésére, mivel az abban feltüntetett dokumentumok segítik a jelen ajánlásban foglalt elvárások megvalósítását is.

Jelen ajánlás témájával összefüggő szabályrendszert különösen, de nem kizárólagosan az ágazati jogszabályok tartalmazzák.

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás a kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközöket nem írja felül vagy helyettesíti, csupán az MNB értelmezését hivatott részletezni az éghajlatváltozással kapcsolatosan és a környezeti kockázatok körültekintő kezelésére vonatkozóan az azokban megfogalmazott általános elvárásokat illetően.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

⁵ [2020-10-15 BoS - ESG report MASTER FILEcl.docx \(europa.eu\)](#)

⁶ [GL on internal governance under CRD HU.docx \(europa.eu\)](#)

⁷ A hitelnyújtásról és a hitelmonitorozásról szóló EBH iránymutatás (EBA/GL/2020/06): 56, 57, 58, 59, 146, 149, 196 pontjai ebben az ajánlásban a 38, 39, 45. a)-b) és d), 46-49., 51., 52. d) pontokban kerültek implementálásra.

2. ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

1. Az éghajlatváltozásról szóló 2015. évi Párizsi Megállapodás⁸, az ENSZ fenntartható fejlődési céljai⁹ és az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület 2018. októberi külön jelentése¹⁰ az üvegházhatást okozó gázok (a továbbiakban: ÜHG) kibocsátásának csökkentésére, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság megteremtésére irányuló, haladéktalan és határozott fellépésre szólít fel.
2. Az Európai Unió (a továbbiakban: EU) ambiciózus, 2030-ig elérendő célokat¹¹ tűzött ki az ÜHG kibocsátásának csökkentése, a megújuló energia és az energiahatékonyság tekintetében. 2018-ban az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) közzétette a 2050-re megvalósítandó hosszú távú stratégiai jövőképét egy klímasemleges gazdaságról¹². Magyarország a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvényben célul tűzte ki, hogy lépéseket tesz a klímaváltozás megelőzése, hatásainak csökkentése, továbbá következményeihez való alkalmazkodás hatékony és megvalósítható beavatkozások megtétele érdekében, és a nemzeti klímapolitika részeként igazodik a nemzetközi és európai uniós vállalásokhoz. E törvény kimondja, hogy Magyarország 2050. évre eléri a teljes klímasemlegességet, azaz az ÜHG még fennmaradó hazai kibocsátása, valamint elnyelése 2050-re egyensúlyba kerül, mely értelemszerűen a gazdasági-társadalmi rendszerben szükségszerűen fundamentális változásokkal jár együtt.
3. A hitelintézetek döntő szerepet játszanak a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaságra való átállásban. Egyrészt, az EU 2030-as energia- és éghajlatpolitikai céljainak megvalósításához már most további 180 milliárd EUR összegű éves beruházásra van szükség, és újabb forrásokat kell felhasználni a klímasemlegesség 2050-ig történő eléréséhez. A Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020-2050¹³ szerint hazánkra nézve a 2050-es klímasemlegesség elérésének becsült beruházási költsége a „korai cselekvés” forgatókönyve esetén nagyságrendileg mindösszesen kb. 24 709 milliárd forinttal lesz magasabb az „ölbe tett kéz forgatókönyvhöz” képest, amely nagyságrendileg 2050-ig évente a GDP 4,8%-át teszi ki. Az előrejelzések szerint a magyar gazdaság teljes karbonmentesítése ugyanakkor jelentős mértékű elkerült költséget és gazdasági előnyt is generál. E beruházások nagy része jelentős üzleti lehetőségeket hordoz, ugyanakkor a finanszírozás túlnyomó részét magántőkéből kell fedezni. Másrészt fontos, hogy a vállalkozások és a pénzügyi intézmények jobban megértsék és kezeljék a tevékenységük káros környezeti hatásait, valamint azokat a

⁸ Párizsi megállapodás, Egyesült Nemzetek éghajlat-változási keretegyezménye, 2015. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019(01)&from=HU)

⁹ Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030, Egyesült Nemzetek Szervezete, 2015. <https://ensz.kormany.hu/download/7/06/22000/Vil%C3%A1gunk%20%C3%A1talak%C3%ADt%C3%A1sa%20Fenntarthat%C3%B3%20Fejleszt%C5%91d%C3%A9si%20Keretrendszer%202030.pdf>

¹⁰ Global Warming of 1.5°C, Éghajlatváltozási Kormányközi Testület, 2018. https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/sites/2/2019/06/SR15_Full_Report_High_Res.pdf

¹¹ Európai Tanács 2020. december 11-i döntése az Európai Klímarendeletről kapcsolatban <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2020/12/17/council-agrees-on-full-general-approach-on-european-climate-law-proposal/> valamint az Európai zöld megállapodás, Európai Bizottság, 2020. https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_hu

¹² 2050-ig szóló, hosszú távú stratégia, Európai Bizottság, 2020. https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_hu

¹³ Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020-2050. <https://kormany.hu/dokumentumtar/nemzeti-tiszta-fejlodesi-strategia>

kockázatokat, amelyeket az éghajlatváltozás és más környezeti eredetű változások jelentenek intézményük számára.

4. 2018 márciusában a Bizottság közzétette a fenntartható növekedés finanszírozásáról szóló cselekvési tervet¹⁴ azzal a céllal, hogy a tőkét a fenntarthatóbb befektetések felé irányítsa át, kezelje az éghajlatváltozásból eredő pénzügyi kockázatokat, valamint egyéb környezeti és társadalmi problémákat, továbbá, hogy előmozdítsa az átláthatóságot és a hosszú távú szemléletet a pénzügyi és gazdasági tevékenységek terén. 2021. július 6-án a Bizottság meghirdette az EU fenntartható finanszírozási stratégiájának új szakaszát¹⁵, mely négy fő területet határoz meg: (i) a reálgazdaság fenntarthatóságra való átállásának finanszírozása; (ii) egy inkluzívabb fenntartható finanszírozási keret kidolgozása; (iii) a pénzügyi szektor rezilienciájának és fenntarthatóságához való hozzájárulásának javítása; (iv) globális ambíciók.
5. A hitelintézetek és befektetési vállalkozások ESG-kockázatainak kezeléséről és felügyeletéről szóló EBA/DP/2020/03 vitairat ¹⁶ 46. pontja szerint az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok alatt azokat a kockázatokat értjük, amelyeknek az intézmények az olyan ügyfeleiken keresztül vannak kitéve, amelyekre potenciálisan negatívan hatnak a környezeti tényezők, ideértve az éghajlatváltozásból és az egyéb környezetromlásból fakadó tényezőket is. E meghatározást követi a Bizottság által 2021. október 27-én közzétett új bankszabályozási javaslatcsomag (CRR 3 és CRD VI tervezet) is¹⁷. A CRR 3 tervezete szerint a környezeti, társadalmi és irányítási kockázat fogalma: a környezeti, társadalmi és irányítási tényezőknek az intézmény partnereire vagy befektetett eszközeire gyakorolt jelenlegi vagy várható hatásaiból adódó, az intézményre gyakorolt negatív pénzügyi hatásból eredő veszteségek kockázata.
6. Ahogy a Bizottság „A nem pénzügyi jelentéstételre vonatkozó iránymutatás: Az éghajlattal kapcsolatos információk jelentésére vonatkozó (2019/C 209/01) kiegészítés” című közleménye¹⁸ is meghatározta, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok magukban foglalják mind a hitelintézetek helyzetének - ideértve az ügyfelekkel kapcsolatos, és a saját működésükkel kapcsolatos - éghajlatváltozásból eredő kockázatait, mind a hitelintézetek tevékenységéből eredően az éghajlatra gyakorolt negatív hatás okozta kockázatokat is. Ebből következően, ha a jelen ajánlás másként nem utal rá, a kockázatra való hivatkozások úgy értendők, hogy magukban foglalják mind a hitelintézetekre gyakorolt negatív hatások kockázatát (átállási kockázatok és fizikai kockázatok – lásd lentebb), mind a hitelintézet által a környezetre és az éghajlatra gyakorolt negatív hatások kockázatát.

¹⁴ A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE / COM (2018) 97 - Cselekvési terv: A fenntartható növekedés finanszírozása, Európai Bizottság, 2018. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52018DC0097>

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0390&from=EN>

¹⁶ <https://www.eba.europa.eu/calendar/discussion-paper-management-and-supervision-esg-risks-credit-institutions-and-investment>

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021PC0664>

¹⁸ A nem pénzügyi jelentéstételre vonatkozó iránymutatás: Az éghajlattal kapcsolatos információk jelentésére vonatkozó kiegészítés (2019/C 209/01), Az Európai Unió Hivatalos lapja, 2019. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019XC0620(01))

7. Példák a környezetre és az éghajlatra gyakorolt negatív hatások kockázatára:

A hitelintézet által finanszírozott gazdasági tevékenységek vagy vállalatok ÜHG-t bocsátanak a légkörbe, illetve más környezeti szempontból negatív hatásokat eredményeznek, mint például a hulladéktermelés vagy a biodiverzitás csökkenése.

Példák a hitelintézetre gyakorolt negatív hatások okozta kockázatokra:

Az éghajlatváltozásnak a hitelintézet ügyfelének pénzügyi teljesítőképességét érintő kockázatait átállási vagy fizikai kockázatként lehet besorolni.

- a) Az átállási kockázatok a hitelintézeteket érintő olyan kockázatok, amelyek a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaságra való átállásból erednek.
 - aa) Politikai-szabályozási kockázatok, például energiahatékonysági követelmények, a fosszilis tüzelőanyagok árát emelő szén-dioxidárzasi mechanizmusok, vagy a fenntartható földhasználatot ösztönző politikák következtében.
 - ab) Technológiai kockázatok, például, ha egy, az éghajlatra kevésbé káros hatással lévő technológia egy, az éghajlatra károsabb technológia helyébe lép.
 - ac) Piaci kockázatok, például, ha a fogyasztók és vállalati ügyfelek preferenciái, kereslete az éghajlatot kevésbé károsító termékek és szolgáltatások felé tolódnak el.
 - b) A fizikai kockázatok a hitelintézeteket érintő olyan kockázatok, amelyek az éghajlatváltozás fizikai hatásaiból erednek.
 - ba) Akut fizikai kockázatok, amelyek konkrét eseményekből erednek, különösen időjáráshoz kapcsolódó olyan eseményekből, mint a viharok, áradások, tüzek vagy hőhullámok, amelyek károsíthatják a termelő létesítményeket és megszakíthatják az értékláncokat.
 - bb) Krónikus fizikai kockázatok, amelyek az éghajlat hosszabb távú változásaiból erednek, mint például a hőmérséklet-változások, az emelkedő tengerszint, a csökkenő vízkészletek, a biológiai sokféleség csökkenése, valamint a talaj termőképességének változása.
8. Nem minden környezeti kockázat az éghajlatváltozás hatásaival áll összefüggésben. Például bizonyos mezőgazdasági tevékenységek előidézhetik a természetes élőhelyek pusztulását, amely a biodiverzitás csökkenésén keresztül gazdasági-pénzügyi veszteségeket is okoz. Ezek – ahogy az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok – lehetnek fizikai és átállási eredetűek.¹⁹ Például, a beporzó fajok számának csökkenése kisebb terméshozamokat eredményezhet, vagy magasabb költségeket a kézibeporzás révén. Ugyanígy a biológiai sokféleség csökkenése

¹⁹ NGFS Occasional Paper on Biodiversity and Financial Stability

következtében a természetes ellenállóképesség csökken, ami a betegségek gyorsabb terjedéséhez vezethet. A biodiverzitás csökkenését és az ökoszisztémák védelmét célzó szakpolitikák vagy fogyasztói preferenciák okozhatnak súlyos átállási kockázatokat.

9. Habár jelen ajánlás nagyobb részben az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal foglalkozik, az MNB lényegesnek tartja kiemelni, hogy ezek a folyamatok potenciális üzleti lehetőségeket is nyújtanak a hitelintézetek számára, melyek magukban foglalhatják új, akár innovatív finanszírozási megoldások kifejlesztését is, például a helyi energiaközösségek²⁰ finanszírozása esetén, vagy dedikált banki zöld termékek kifejlesztését, mint például az energiahatékonyság javítását finanszírozó hitel, valamint a fenntarthatósághoz vagy ESG szempontokhoz kapcsolódó hitel („ESG” vagy „sustainability linked loan”).
10. Jelen ajánlásban a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Taxonómia rendelet)²¹ 3. cikkével összhangban tekintendő egy adott gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntarthatónak. Ebben a kontextusban lényeges kiemelni, hogy nem csak azok a gazdasági tevékenységek kerülhetnek ebbe a kategóriába, amelyek már most (szinte) karbonsemlegesek, hanem azok is, amelyek hozzájárulnak a karbonsemleges átálláshoz, de most még nem működnek karbonsemlegesnek tekinthető módon („transitional activity”), illetve azok, amelyek más gazdasági tevékenységek átállását elősegítik („enabling activity”).²²

A 11. a) pontban felsorolt jogszabályok tartalmazzák a jelen ajánlásban nem részletezett, de potenciálisan releváns fogalmakat és definíciókat.

11. Jelen ajánlás alkalmazásában

a) ágazati jogszabályok:

- aa) Hpt.,
- ab) CRR,
- ac) a CRR-ben foglalt felhatalmazások alapján kiadott bizottsági végrehajtási rendeletek,
- ad) Taxonómia rendelet²³,

²⁰ a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke definiálja a helyi energiaközösségek fogalmát.

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32020R0852>

²² Például karbonsemleges tevékenység az erdősítés; jelenleg az 50g CO₂/km-nél alacsonyabb kibocsátású személyautó gyártása „transitional” tevékenységnek tekinthető; a szélturbinák gyártása pedig az „enabling” tevékenység kategóriába esik. További részleteket tartalmaz többek között a zöld taxonómia szakértői jelentése (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/190618-sustainable-finance-tea-report-taxonomy_en.pdf), valamint a Platform on Sustainable Finance által készített Transition Finance Report (https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines/2020/Guidelines%20on%20loan%20origination%20and%20monitoring/Translations/886684/Final%20Report%20on%20GL%20on%20loan%20origination%20and%20monitoring_COR_HU.pdf).

²³ Habár a EU taxonómiája közvetlenül nem vonatkozik a hitelintézet alaptevékenységére (lásd a Taxonómia-rendelet 1. cikk (2) bekezdésének b) pontját), az hitelezési tevékenységére, közvetett módon számos szempontból releváns a hitelintézetek számára. Ez a rendelet kiindulópontot jelent az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, ellenálló és erőforrás-hatékony gazdaságot elősegítő gazdasági tevékenységek egységes azonosításához és osztályozásához. Az EU taxonómiájának kialakítása mögött kifejezett célkitűzés a tőkemozgások fenntartható beruházások irányába történő átirányításának támogatása. Ez a cél összhangban áll az Európai Bizottság Pénzügyi cselekvési tervével és a Párizsi Megállapodás 2. cikkének (1) bekezdésének c) pontjával. Ez a rendelet hivatott a további jogszabályi átalakítások alapját képezni (például a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv esetében). Az EBH-val összhangban, az MNB azt javasolja a hitelintézeteknek, hogy vegyék figyelembe üzleti

- ae) a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló 2019. november 27-i (EU) 2019/2088 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: SFDR)²⁴,
- af) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről szóló 2021. június 4-i (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: Taxonómia Delegated Act),
- ag) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a 2013/34/EU irányelv 19a. vagy 29a. cikkének hatálya alá tartozó vállalkozások által a környezeti szempontból fenntartható gazdasági tevékenységekre vonatkozóan közzéteendő információk tartalmának és megjelenítésének meghatározása, valamint az e közzétételi kötelezettségnek való megfelelés módszertanának meghatározása révén történő kiegészítéséről szóló 2021. július 6-i (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: Disclosures Delegated Act),
- ah) az (EU) 2017/565 felhatalmazáson alapuló rendeletnek a fenntarthatósági tényezőknek, kockázatoknak és preferenciáknak a befektetési vállalkozásokra vonatkozó bizonyos szervezeti követelményekbe és működési feltételekbe történő integrálása tekintetében történő módosításáról szóló 2021. április 21-i (EU) 2021/1253 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet²⁵,
- ai) az (EU) 2017/593 felhatalmazáson alapuló irányelvnek a fenntarthatósági tényezőknek a termékirányítási kötelezettségekbe való integrálása tekintetében történő módosításáról szóló 2021. április 21-i (EU) 2021/1269 felhatalmazáson alapuló bizottsági irányelvét²⁶ implementáló hazai jogszabály,
- aj) az ügyfél- és partnerminősítés, valamint a fedezetértékelés prudenciális követelményeiről szóló 40/2016. (X. 11.) MNB rendelet.
- b) kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközök:
- ba) a likviditási kockázat méréséről, kezeléséről és kontrolljáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 12/2015. (VIII. 24.) MNB ajánlás²⁷ [a továbbiakban: 12/2015. (VIII. 24.) MNB ajánlás],
- bb) a javadalmazási politika alkalmazásáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 4/2022. (IV. 8.) MNB ajánlás²⁸ [a továbbiakban: 4/2022. (IV. 8.) MNB ajánlás],

tevékenységük során, hogy a Taxonómia rendelet milyen következménnyel jár. Továbbá, a Taxonómia rendelet segítséget nyújthat termékek kialakításához, kitétségek csoportosításához, ügyfelekkel való kapcsolattartáshoz és stratégiai célok kialakításához.

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32019R2088>

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1253>

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021L1269>

²⁷ <https://www.mnb.hu/letoltes/likviditasi-ajanlas-megjelentetesre-datummal.pdf>

²⁸ <https://www.mnb.hu/letoltes/8-2021-javadalmazasi-politika.pdf>

- bc) a hitelintézetek és befektetési vállalkozások nyilvánosságra hozatali gyakorlatának általános követelményeiről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 7/2022. (IV. 22.) MNB ajánlás²⁹ [a továbbiakban: 7/2022. (IV. 22.) MNB ajánlás],
- bd) a belső védelmi vonalak kialakításáról és működtetéséről, a pénzügyi szervezetek irányítási és kontroll funkcióiról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás³⁰ [a továbbiakban: 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás],
- be) a vezető testületi tagok és kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságának értékeléséről szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás³¹ [a továbbiakban: 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás],
- bf) a hitelkockázat vállalásáról, méréséről, kezeléséről és kontrolljáról szóló – jelen ajánlás kiadásakor – 14/2021. (IX. 16.) MNB ajánlás³² [a továbbiakban: 14/2021. (IX. 16.) MNB ajánlás].
- bg) a tőke megfelelés belső értékelési folyamata (ICAAP), a likviditás megfelelőségének belső értékelési folyamata (ILAAP) és felügyeleti felülvizsgálatuk, valamint az üzleti modell elemzés (BMA) Módszertani Kézikönyv³³ [a továbbiakban: az MNB ICAAP-ILAAP-BMA Módszertani Kézikönyve].

3. ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK

12. A hitelintézet az ajánlásban foglalt felügyeleti elvárásokat az arányosság elvét figyelembevéve, a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 10. pontjával összhangban alkalmazza.
13. Az ágazati jogszabályok alapján összevont felügyelet alá tartozó hitelintézettel szemben elvárt, hogy az ajánlás elvárásait csoport szinten is alkalmazza. Ennek keretében az MNB elvárja különösen, hogy a jogszabályok által rögzített általános, kockázatkezelésre vonatkozó követelményeken belül az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázat kezelési tevékenység vonatkozásában is legyen tekintettel a csoport szintű kockázatkezelés követelményeire.
14. Az MNB elvárja továbbá, hogy amennyiben a hitelintézet külföldi anyavállalata már az ENSZ Felelős Banki Irányelvek aláírója, és ezért a hitelintézet külön nem tartja szükségesnek az ENSZ Felelős Banki Irányelveinek aláírását, a hitelintézet saját működésében érvényesítse az anyavállalat által vállalt elveket, módszereket, célokat az anyavállalat által meghatározott határidőik mentén.
15. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet, amely egy EU tagállamban székhellyel rendelkező hitelintézet magyarországi leányvállalataként működik, és az anyavállalata

²⁹ <https://www.mnb.hu/letoltes/9-2021-nyilvanossagra-hozatali-gyak.pdf>

³⁰ <https://www.mnb.hu/letoltes/27-2018-belső-vedelmi-vonalak.pdf>

³¹ <https://www.mnb.hu/letoltes/1-2022-alkalmassagi-ajanlas.pdf>

³² <https://www.mnb.hu/letoltes/14-2021-hitelkocka-ajanlas.pdf>

³³ <https://www.mnb.hu/felugyelet/szabalyozas/felugyeleti-szabalyozo-eszkozok/modszertani-kezikonyvek/icaap-ilaap-bma-felugyeleti-felulvizsgalatok>

konszolidált szinten a 7. fejezetben („Elvárások a nyilvánosságra hozatallal kapcsolatban”) meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozik, akkor is nyilvánosságra hozza az önmagára vagy a magyarországi csoporttagokra vonatkozó 7. fejezet szerinti információkat, ha erre jogszabály nem kötelezi (amennyiben azok az anyavállalatnál rendelkezésre álló információkból megállapíthatóak).

16. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok a meglévő kockázati kategóriákat befolyásoló tényezőként tekinthetők, de szervezési vagy elemzési célból a hitelintézet kezelheti ezen kockázatokot önálló kockázattípusként is. Amennyiben a hitelintézet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatait, vagy azok bizonyos elemeit más kockázati típus keretein belül kezeli, az MNB elvárja annak írásban történő rögzítését, illetve a vonatkozó egyéb belső szabályzatokban történő lekövethetőségét.
17. Elvárt, hogy a hitelintézet a 11. pont b) alpontja szerinti kapcsolódó felügyeleti szabályozó eszközökben rögzített elvárásokat a jelen ajánlásban foglalt elvárásokat figyelembevéve alkalmazza.
18. Az MNB elvárja, hogy amennyiben a hitelintézet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázat -mérés, -kezelés és -kontroll valamely elemét külső szolgáltató igénybevételével valósítja meg, legyen tekintettel a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 158-164. pontjában és a 7/2020. (VI. 3.) MNB ajánlásban részletesen kifejtett elvárásokra.
19. Továbbá az MNB elvárja, hogy az érintett univerzális hitelintézetek³⁴ biztosítsák az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok szempontjából releváns jogszabályoknak való megfelelés belső koordinációját is.
20. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy bizonyos jogszabályok vonatkozásában a fenntarthatósággal összefüggő MNB álláspontot és elvárásokat külön vezetői körlevél (Vezetői Körlevél a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló 2019/2088 rendelet kapcsán³⁵) tartalmazza.

4. ELVÁRÁSOK A KÖRNYEZETI FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTOK ÜZLETI TERVBEN, ÜZLETI MODELLBEN ÉS STRATÉGIÁBAN VALÓ ÉRVÉNYESÍTÉSÉRE

21. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok vonatkozásában az MNB a stratégiával, üzleti tervvel és üzleti modellel kapcsolatban azt várja el, hogy a hitelintézet vegye

³⁴ Univerzális hitelintézet: a Hpt. alapján pénzügyi szolgáltatási és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végző és a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény alapján befektetési szolgáltatási tevékenységet végző, kiegészítő szolgáltatásokat is nyújtó hitelintézet.

³⁵ <https://www.mnb.hu/letoltes/129526-3-2021-sfdr-vezetoi-korlevel.pdf>

figyelembe a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és a környezeti kockázatait és lehetőségeit is. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és a környezeti kockázatok ugyanis közvetlen hatással lehetnek a hitelintézet meglévő és jövőbeli stratégiáinak eredményességére, az üzleti modell ellenállóképességére. A Hpt. 108. §-ával összhangban az MNB elvárja, hogy a hitelintézet

- a) azonosítsa az üzleti környezet részét képező, éghajlatváltozásból és a környezetkárosodásból fakadó rövid, közép- és hosszú távú (legalább 10 éves időtávra vonatkozó) kockázatokat és lehetőségeket. Az azonosítás kiterjedhet a kulcsfontosságú szektorokra, földrajzi területekre, valamint azon termékekre és szolgáltatásokra, amelyekben tevékenységét végzi, vagy tervezi végezni, figyelembe véve, hogy ezen kockázatok egy része meglehetősen hosszú távon materializálódhat;
- b) határozza meg, mely éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok lényegesen rövid, közép- és hosszú távon (legalább 10 éves időtávra vonatkozóan) az üzleti stratégiája szempontjából, valamint, hogy az üzleti stratégia mennyire ellenálló ezen kockázatokkal szemben.

22. Az MNB elvárja, hogy

- a) a stratégia, az üzleti modell és az üzleti terv soron következő felülvizsgálata során kerüljenek figyelembevételre a 21. pont szerinti tevékenységek eredményei és az éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal kapcsolatos célkitűzések elérésével összefüggő tapasztalatok is;
- b) a stratégia és üzleti terv tartalmazza az előrejelzések készítése során használt főbb éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal és lehetőségekkel kapcsolatos feltételezéseket, az alkalmazott adatok, feltevések, módszerek pedig jól kidolgozottak és dokumentáltak legyenek;
- c) a hitelintézet azonosítsa a főbb éghajlatváltozással és környezeti kockázatokkal és lehetőségekkel kapcsolatos versenyelőnyöket, sebezhetőségi pontokat és a megvalósításhoz kapcsolódó főbb kockázatokat a stratégiában és az üzleti tervben, illetve, hogy ezeket a folyamatokat megfelelően dokumentálja;
- d) a stratégiában és az üzleti tervben meghatározott az éghajlatváltozásból és a környezetkárosodásból eredő kockázatokat és lehetőségeket érintő főbb stratégiai irányok és célkitűzések legyenek összhangban a hitelintézet üzleti környezetével;
- e) a stratégia, üzleti terv és üzleti modell legyen összhangban az intézmény az éghajlatváltozásból és a környezetkárosodásból fakadó kockázatokra is tekintettel lévő kockázati étvágával.

23. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok átfogó megközelítésének érdekében, figyelembe véve a hitelintézet hosszú távú pénzügyi érdekeit elvárt, hogy a hitelintézet alakítsa ki a válaszát az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzések elérésére. Ennek érdekében, dolgozzon ki konkrét tervet azon rövid, közép- és hosszú távú (legalább 10 éves időtávra vonatkozóan) kockázatok felügyeletére

és kezelésére, amelyek abból eredhetnek, hogy az intézmény üzleti modellje és stratégiája nem igazodik kellően ezekhez a célokhoz és a fenntartható gazdaságra való átállás tágabb tendenciáihoz.

24. A hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti szempontokat is integráló stratégiájának végrehajtása kapcsán az MNB elvárja, hogy a hitelintézet alkalmazzon a lényeges, éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti szempontokra vonatkozó fő teljesítménymutatókat („key performance indicator”, a továbbiakban: KPI) és fő kockázati mutatókat („key risk indicator”, a továbbiakban: KRI) is. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet által alkalmazott éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti szempontokra vonatkozó KPI és KRI mutatók mérhetőek és számszerűsíthetőek. A hitelintézet tevékenységeinek jellegétől függően e mutatókat értelemszerűen a vonatkozó üzletágakra és portfóliókra dolgozhatja ki.
25. Az ENSZ Felelős Banki Irányelvek által meghatározott ajánlások lefektetik annak alapjait, hogy a hitelintézet tudatosan tudjon hozzájárulni a fenntarthatósági erőfeszítésekhez. Az ENSZ Felelős Banki Irányelvek hivatalos támogatójaként az MNB is ajánlja, hogy a hitelintézet
- a) tekintse át, és ha szükséges, vizsgálja felül üzleti tevékenységét, hogy az konzisztens legyen, illetve segítse betölteni a társadalom szükségleteit és elérni az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzéseket („Igazodás”) (lásd bővebben 4. fejezet – Elvárások a stratégiával kapcsolatban);
 - b) folyamatosan növelje a banki tevékenységből, termékekből, szolgáltatásokból származó pozitív társadalmi-környezeti hatásokat, és egyúttal csökkentse a negatív hatásokat, kockázatokat, ennek érdekében tűzzön ki célokat és azokat tegye közzé azokon a területeken, ahol a legjelentősebb hatásokat lehet elérni („Hatás és célkitűzés”) (lásd bővebben 4. és 6. fejezetek – Elvárások a stratégiával és kockázatkezeléssel kapcsolatban);
 - c) felelősen dolgozzon együtt a partnerekkel és ügyfelekkel, bátorítva a fenntartható gyakorlatokat és lehetővé téve azokat a gazdasági tevékenységeket, melyek a jelen és a jövő generációk közös boldogulását szolgálják („Partnerek és ügyfelek”) (lásd bővebben 6. fejezet – Elvárások a kockázatkezeléssel kapcsolatban);
 - d) a társadalmi célok elérése érdekében proaktívan és felelősen egyeztessen és működjön együtt a releváns érintettekkel („Érintettek”);
 - e) a gyakorlatban a felelős banki tevékenységgel kapcsolatos elkötelezettséget hatásos vállalatirányítással és felelős banki vállalati kultúrával érvényesítse („Vállalatirányítás és vállalati kultúra”) (lásd bővebben a 5. fejezet – Elvárások a vállalatirányítással kapcsolatban);
 - f) rendszeresen vizsgálja felül, ellenőrizze az Irányelvek gyakorlati megvalósítását, valamint biztosítsa az átláthatóságot és elszámoltathatóságot mind a pozitív, mind a negatív társadalmi hatások tekintetében („Átláthatóság és számonkérhetőség”) (lásd bővebben a 7. fejezet – Elvárások a nyilvánosságra hozatalokkal kapcsolatban).

Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet hivatalosan is az Irányelvek aláírójává válik, explicit módon is vállalva a kapcsolódó keretrendszer alkalmazását.

26. Tekintettel arra, hogy az üzleti stratégia végrehajtása hatással van a környezetre, melynek következményeképp az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok megnövekedhetnek és idővel kihatással lehetnek az üzleti modellek ellenállóképességére, az MNB jó gyakorlatnak tartja az alábbiakat:

- a) A hitelintézet lépéseket tesz a teljes karbon- és ökológiai lábnyoma, valamint éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatai csökkentése érdekében, például a környezetileg nem fenntartható – leginkább a „mindig jelentős környezeti kárt”³⁶ okozó – tevékenységek finanszírozásának csökkentésével, fokozatos vagy akár gyors ütemű leépítésével;
- b) A hitelintézet karbonsemlegességi tervet³⁷ dolgoz ki az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzésekkel és a jelen ajánlással összhangban. Ezen törekvések összhangban állnak a Párizsi Megállapodás 2. cikk (1) bekezdés c) pontjában található célkitűzéssel is: „a pénzügyi források áramlása összhangban kell, hogy álljon az ÜHG alacsonyabb szintű kibocsátására és az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség fejlesztésére irányuló erőfeszítésekkel”³⁸.
- c) A vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével a hitelintézet tájékoztatja ügyfeleit a termékeihez és szolgáltatásaihoz kapcsolódó környezeti fenntarthatósági szempontokról, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzésekhez való hozzájárulásról. A fenntarthatósági célok elérésében kiemelt szerepet játszik a tudatos fogyasztói szemléletformálás, az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat kiemelten kezelő pénzügyi ismeretterjesztés. A tájékoztatás – a termékek, illetve szolgáltatások jellegzetességeit figyelembe véve – kiterjedhet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra, például ingatlanfedezet esetén kiemelten a kereskedelmi vagy lakóingatlan energetikai jellemzőire, azok esetleges hatására a hitelfeltételeire, valamint a hitel által finanszírozott termékek és szolgáltatások teljes életciklusa alatt bekövetkező externális hatásokra (környezeti és társadalmi), amennyiben ez észszerűen megbecsülhető.

³⁶ Nem fenntartható, jelentős kárt okozó tevékenység, amely esetében sürgős, de kontrollált leépítés szükséges. További információ elérhető: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/220329-sustainable-finance-platform-finance-report-environmental-transition-taxonomy_en.pdf

³⁷ Karbonsemlegességi terv alatt a bank közvetlen és közvetett (scope 1, 2, 3 – beleértve a finanszírozott kibocsátást is) ÜHG kibocsátásának nullára való csökkentését értjük.

³⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016A1019(01)&from=HU)

5. ELVÁRÁSOK A VÁLLALATIRÁNYÍTÁSSAL KAPCSOLATBAN

27. A Hpt. 109. §-ában megfogalmazott vállalatirányítási követelményekbe az MNB beleértendőnek tartja az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat is. Ennek megfelelően, az MNB elvárja, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület ismerje és értse az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat annak érdekében, hogy a vállalt kockázatok mértéke összhangban legyen a hitelintézet kockázati étvágyával és stratégiájával, belső szabályzataival és politikáival, valamint, hogy a hitelintézet megfeleljen az irányadó jogszabályi előírásoknak és egyéb kötelezettségeknek.
28. Összhangban a Hpt. 108. §-ában megfogalmazott általános előírásokkal, az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testülettel szembeni elvárás, hogy gyakoroljon hatékony felügyeletet a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatai felett, valamint az üzleti stratégia éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzésekre (lásd a 23. pontban) gyakorolt hatásaival kapcsolatban.
29. Elvárás a hitelintézettel szemben, hogy a Hpt. 107. §-a és a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás szerinti általános felelősséghez kapcsolódóan, a belső védelmi vonalakkal kapcsolatos általános elvekkel összhangban az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében is egyértelműen határozza meg az egyes belső irányítási és belső kontroll funkciót ellátók felelősségét. Ezzel összefüggésben elvárt, hogy a hitelintézet olyan szervezeti felépítést és működési struktúrát alakítson ki, amely segíti és támogatja az irányítási funkciót betöltő testületet a hitelintézetet, illetve csoportot érintő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra való jobb rálátásban és azok hatékony menedzselésében. Az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület feladata biztosítani, hogy a releváns felelősségi körök átláthatóak, egyértelműek, jól körülhatároltak, következetesek, kellően dokumentáltak legyenek, valamint, hogy a felelősségi körben leírtaknak való megfelelés kikényszeríthető legyen.
30. A Hpt. 113. § (3) bekezdésének alkalmazásával, továbbá az 1/2022. (I.17.) MNB ajánlással összefüggésben az MNB elvárja, hogy a hitelintézet vezető testülete megfelelő kollektív tudással, készségekkel és tapasztalatokkal rendelkezzen az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat illetően is. Az MNB az 1/2022. (I.17.) MNB ajánlás 40. és 80. pontjaival összhangban elvárja, hogy a hitelintézet:
- a) megfelelő humán és pénzügyi erőforrást biztosítson a vezető testület tagjai és az érintett kulcspozíciót betöltő személyek³⁹ éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó képzésére,

³⁹ Beleértendő a 32. pont szerint az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős külön szervezeti egység vezetője, vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős vezető

- b) biztosítsa, hogy a vezető testületi tagok és az érintett kulcspozíciót betöltő személyek már a jogviszony megkezdésekor, a feladatkörre való felkészítés és képzés keretében megismerkedjenek a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázataival,
- c) a vezető testület összetételének megváltozása vagy az 1/2022. (I. 17.) MNB ajánlás 20. c) vagy d) pontjában meghatározott esetben értékelje, hogy az irányítási és a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület tagjai együttesen képesek-e az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is kiterjedően az 1/2022. (I.17.) MNB ajánlás 67. pontja és a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 41. pontja szerinti feladatokat ellátni.

Az MNB jó gyakorlatnak tartja továbbá, ha a hitelintézet értékeli az érintett kulcspozíciót betöltő személyek alkalmasságát az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok megfelelő ismerete alapján, valamint ezen munkavállalók számára személyre szabott továbbképzést is biztosít az említett kockázatokra vonatkozólag.

- 31. A Hpt. 109. §-ban foglaltakkal összhangban az MNB elvárja, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület biztosítsa a megfelelő humán és pénzügyi erőforrásokat, továbbá hatáskört az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezelésében részt vevő szervezeti egységek és területek (különös figyelemmel a kontroll funkciót ellátó területek) számára.
- 32. Az MNB elvárja, összhangban a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 76. és 78. pontjaival, hogy
 - a) a hitelintézet rendszeres képzést biztosítson az alkalmazottak számára a hitelintézet tevékenységét, stratégiáját és kockázati profilját érintő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, mely képzés figyelembe veszi az adott munkavállaló felelősségi körét ezen kockázatok kezelésében;
 - b) a hitelintézetben belül valamennyi munkavállaló ismerje a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatainak kezelésével összefüggésben rá háruló feladatokat.

Az MNB jó gyakorlatnak tartja továbbá, ha a hitelintézet fontolóra veszi az általános környezet- és klímatudatos szemléletformálás lehetőségét is.

- 33. Elvárás, hogy a belső kontroll funkciókat ellátók felelőssége az alábbiak mentén kerüljön meghatározásra az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok vonatkozásában:
 - a) a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 109. pontja szerinti megfelelőségi kockázatokba az MNB beleértendőnek tartja az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok meglévő folyamatokba való nem megfelelő integrációját;
 - b) elvárás, hogy a kockázati kontroll funkció kellő időt fordítson az éghajlatváltozásból és a környezetkárosodásból fakadó kockázatok feltárására összhangban a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 106. pontjával;

- c) elvárt, hogy a hitelintézet kockázati kontroll vezetője az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület számára a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázataira is kiterjedő átfogó és érthető tájékoztatást adjon;
- d) Javasolt, hogy a megfelelőségi biztos, a megfelelési vezető, a kockázati kontroll vezetője, illetve a belső ellenőr által a felügyeleti jogkörrel rendelkező vezető testület részére legalább évente készített összefoglaló értékelés terjedjen ki az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra.

34. Az MNB elvárja továbbá, hogy a hitelintézet belső ellenőrzési rendszere és ellenőrzési nyomvonalra a rövid, közép és hosszú távon felmerülő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is terjedjen ki. Elvárt, hogy a belső ellenőrzés a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 134. pontja szerinti ellenőrzési típusok önálló vagy együttes alkalmazásával rendszeresen ellenőrizze azt, hogy a hitelintézet által kialakított és működtetett belső kontroll rendszerek hatékonyan biztosítják-e a hitelintézet rövid, közép és hosszú távon felmerülő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatainak kezelésére való felkészültségét, és e kockázatokra vonatkozó kockázatkezelési célkitűzéseinek teljesítését.
35. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézetnél kerüljön létrehozásra az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős külön szervezeti egység vagy funkció („ESG központ” vagy dedikált „chief sustainability officer”) vagy kerüljön kijelölésre az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezeléséért és kontrolljáért felelős vezető, aki rendszeresen – az MNB jó gyakorlatnak tartja a negyedéves vagy féléves rendszerességet az arányosság elvének figyelembevétel mellett - beszámol e tevékenységéről az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testületnek. A 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 10. pontjában meghatározott arányosság elvét figyelembevélve, a kisebb és kevésbé összetett tevékenységet folytató pénzügyi szervezeteknél a feladatok és felelősségi körök megfelelő elkülönítése mellett az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület valamely tagja is kijelölhető a fenti feladatok ellátására. Amennyiben az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében a hitelintézet külön szervezeti egységet vagy funkciót hoz létre, elvárt a külön szervezeti egység vagy funkció meglévő folyamatokba való integrációjának és más funkciókkal való kapcsolatának egyértelmű meghatározása (hatáskör és feladat megosztás, együttműködési és jelentési kötelezettségek stb.).
36. A Hpt. 117-121. §-aival és a 4/2022 (IV. 8.) MNB ajánlással összhangban elvárt, hogy a javadalmazási politikák és gyakorlatok járuljanak hozzá az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok kezelésének hosszú távú megközelítéséhez. Ezzel összefüggésben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet fenntartható finanszírozással kapcsolatos teljesítménymutatókat határoz meg a javadalmazási politikájában.
37. A 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlással összhangban a hitelintézettől elvárt, hogy a vezetői szintű döntéshozatal megalapozása céljából belső adatszolgáltatási rendszereibe integrálja az

éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat is. Az MNB tudatában van annak, hogy a vonatkozó mérőszámok és eszközök kialakulóban vannak és egyelőre a hitelintézeteknél rendelkezésre álló adatok is hiányosak lehetnek. Mindazonáltal - összhangban a Hpt. 109. § (3) bekezdésben, a 14/2021. (IX. 16.) MNB ajánlás 295. pontjában és a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 129. pontjában - foglaltakkal az MNB elvárja, hogy:

- a) a hitelintézet vezető testülete rendszeresen – jó gyakorlatnak tekintve, ha negyedévente vagy félévente – kapjon jelentést az MNB részére 2021. szeptember 30-ig megküldött Zöld Ajánlás akcióterv végrehajtásáról;
- b) a hitelintézet vezető testülete a vezetői információs rendszeren keresztül megfelelő információkkal rendelkezzen a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatairól és azok esetleges változásáról;
- c) a hitelintézet 29. pont szerint meghatározott területe(i) jogszabályban vagy MNB ajánlásokban meghatározott gyakorisággal tegyen(ek) eleget az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is kiterjedő jelentéskészítési kötelezettségeiknek;
- d) az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó jelentések rendszeresen kerüljenek felülvizsgálatra és az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó rendelkezésre álló adatok körének folyamatos bővülésével együtt (adattartalom és annak minősége tekintetében) javuljanak.

38. A Hpt. 108. §-ával összhangban elvárt, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület gondoskodjon arról, hogy a hitelintézet hatékony és megbízható adatszolgáltatási, nyilvánosságra hozatali és kommunikációs rendszerekkel rendelkezzen, amely képessé teszi az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati adatok aggregálására is. Ezzel összefüggésben az MNB azt várja a hitelintézettől, hogy

- a) mérje fel a stratégiaalakító és kockázatkezelő egységeivel szembeni adatigényeit, azonosítsa az adathiányokat, továbbá vázoljon fel terveket azok megszüntetésére és bármilyen elégtelenség leküzdésére;
- b) vizsgálja meg az információs és informatikai rendszerek esetleges átalakításának szükségességét, hogy az e kockázatoknak való kitettségei felmérése érdekében képes legyen gyűjteni és aggregálni a szükséges adatokat, különös tekintettel a Taxonómia rendelet 8. cikk, és – amennyiben releváns – az SFDR rendelet alapján publikálandó adatokra, valamint az ingatlan fedezetek összesített energetikai jellemzőire;
- c) építse fel ezen kockázatok adattaxonómiáját.

Amennyiben a b) és c) alpontokban elvártak – a közös definíciók, taxonómiák teljességének hiánya és adathiányok miatt – nem megvalósíthatók, abban az esetben az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet megfontolja belső, kvalitatív adatokon, vagy akár külső kockázati mérőszámokon alapuló jelentéstételi folyamatok és eljárások létrehozását. Ezáltal biztosítható, hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület megfelelő jelentéseket kapjon az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról. Ez esetben elvárás,

hogy az irányítási jogkörrel rendelkező vezető testület ismerje az így kapott jelentések korlátait.

6. ELVÁRÁSOK A KOCKÁZATKEZELÉSEL KAPCSOLATBAN

6.1. Kockázatkezelési keretrendszer

39. Az MNB elvárja, hogy a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlással összhangban a hitelintézet a kockázati étvágy keretrendszerét, kockázati stratégiáját és kockázatkezelési politikáit az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is tekintettel határozza meg. Az MNB elvárja, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok ezen dokumentumokba való integrálásának módja a fenti dokumentumok felülvizsgálatai során idővel fejlődjön a rendelkezésre álló, éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó adatok körének folyamatos bővülése következtében.
40. Elvárt, hogy a hitelintézet olyan kockázatvállalási és kezelési kultúra megteremtésére törekedjen, amely:
- a) tekintettel van a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázataira;
 - b) biztosítja a felmerülő éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok folyamatos, megfelelő időben történő azonosítását, mérését és kezelését.
41. Az MNB elvárja, hogy hitelintézet
- a) tegyen lépéseket az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok számszerűsítésére,
 - b) dolgozza ki ezen kockázatok mérésére és mérséklésére használt eljárásokat, eszközöket és módszereket, továbbá
 - c) alkalmazzon ezen kockázatok monitorozására alkalmas eljárásokat és mérőszámokat kitettségek-, ügyfelek- és portfóliók szintjén.

Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat nem lehet azért kizárni a kockázatok értékeléséből, mert azokat nehéz számszerűsíteni, vagy mert a vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

42. A hitelintézettel szemben elvárás, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok azonosítása és kezelése érdekében
- a) megfelelő kockázati mutatókat dolgozzon ki,
 - b) helytálló limiteket állapítson meg,
 - c) dolgozza ki a megállapított limitek túllépése esetén követendő eljárásokat.

Ajánlott múltbéli tényadatok és előrettekintő becslések kombinációja alapján figyelemmel kísérni az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati kitétségek aktuális adatait, lehetőleg számszerű mérőszámok⁴⁰ formájában. Átmeneti lépésként, amíg a hitelintézet megfelelő számszerű mérőszámokat dolgoz ki, vagy amíg a közös mérőszámok rendelkezésre nem állnak, nem számszerű megállapítások is használhatók, figyelembe véve, hogy hosszú távon a közös mérőszámok kialakítása a cél.

43. A hitelintézettel szembeni elvárás, hogy a belső tőkeszükséglet számítása során értékelje az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok hatását. A tőkeszükséglet számítása során a hitelintézetnek úgy ajánlott figyelembe vennie az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok hatását, hogy az lehetővé tegye a hitelintézet számára üzleti modellje fenntartható alkalmazását, biztosítva a gazdasági és szabályozói tőkemegfelelést is. Ha a hitelintézet úgy véli, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatoknak gazdasági szempontból hatása van, a hitelintézettől elvárt figyelembe venni a tervezett tőkemegfelelésre gyakorolt potenciális hatást, amely az alappálya és a kedvezőtlen forgatókönyv értékeléseikben tükröződik. Ugyancsak elvárás, hogy a kockázati étvágy meghatározása során és az üzleti stratégiájában a hitelintézet mérlegelje ennek következményeit.

6.2. Hitelkockázat-kezelés⁴¹

44. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet

- a) hitelkockázati politikája és eljárásrendje, hitelkockázati kultúrája, hitelkockázati étvágya és hitelkockázati stratégiája az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is legyen tekintettel;
- b) az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok csökkentésére, enyhítésére eljárásokat, kockázatmérséklési technikákat alkalmazzon, mellyel összefüggésben a hitelkockázati limitrendszerre úgy kerüljön kialakításra, hogy elősegítse az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok csökkentésére vonatkozó célkitűzések teljesülését.

45. Az MNB elvárja, hogy azok a hitelintézetek, amelyek környezeti szempontból fenntartható hitelezési tevékenységet végeznek vagy terveznek végezni, dolgozzák ki a - hitelkockázati politikának részét képező - környezeti szempontból fenntartható hitelezési politikát és belső szabályozást a fenntartható finanszírozással kapcsolatos általános célkitűzéseikkel, stratégiájukkal, politikájukkal és a 14. pont szerinti célkitűzésekkel összhangban. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet határozzon meg – amennyiben lehetséges számszerűsíthető – célokat a környezeti szempontból fenntartható hitelezési tevékenységének fejlesztésére,

⁴⁰ A „Tudástár” tartalmazza, a teljesség igénye nélkül, azokat a mérőszámokat, amelyeket a hitelintézet figyelembe vehet.

⁴¹ A hitelkockázat-kezelés fejezetben szereplő elvárások és jó gyakorlatok vonatkoznak mind az új hitelekre („flow”), mind pedig a meglévő hitállományra („stock”).

integritásának biztosítására, és rendszeresen értékelje annak megvalósulását és a 17. pont szerinti célkitűzésekhez való hozzájárulását.

46. Elvárt, hogy a környezeti szempontból fenntartható hitelezési politika tartalmazza:
- a) azon projektek és tevékenységek listáját, valamint kritériumokat, melyeket a hitelintézet környezeti szempontból fenntartható finanszírozási célnak tekint, vagy
 - b) hivatkozzon azon környezeti szempontból fenntartható hitelezésre vonatkozó sztenderdekre, melyek meghatározzák azt, hogy mely hitelek minősülnek környezeti szempontból fenntarthatónak.
47. Továbbá, a hitelkockázat-vállalás és -kezelés folyamata során szükség van olyan eljárásokra és módszerekre, amelyeken keresztül a hitelintézet képes ellenőrizni, hogy a hitel valójában fenntartható tevékenységek finanszírozására került-e felhasználásra. A vállalatoknak nyújtott hitelek esetében elvárt, hogy a hitelkockázat vállalási és kezelési folyamat tartalmazza a következőket:
- a) információk gyűjtése a hitelfelvevők éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti szempontból vagy egyéb módon fenntartható üzleti céljairól;
 - b) annak értékelése, hogy a hitelfelvevők finanszírozási projektjei megfelelnek a környezeti szempontból fenntartható projektekre vagy tevékenységekre vonatkozó feltételeknek, valamint a kapcsolódó kritériumoknak;
 - c) annak biztosítása, hogy a hitelfelvevők hajlandók és képesek legyenek megfelelően monitorozni a bevételek környezeti szempontból fenntartható projektekre vagy tevékenységekre történő felhasználását, illetve erről jelentést tenni;
 - d) annak rendszeres monitorozása, hogy a bevételeket megfelelően használták fel (ami magában foglalhatja a bevételek felhasználására vonatkozó aktualizált információk hitelfelvevőktől való bekérését, amíg a vonatkozó hiteleszközt vissza nem fizetik).
48. Az MNB elvárja, hogy a hitelkockázat-vállalási döntés dokumentációja tartalmazza az ügyfél éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati átvilágításának eredményét és e kockázat csökkentésére vonatkozó szerződési, folyósítási feltételeket.
49. Elvárt, hogy a 14/2021. (IX. 16.) MNB ajánlás 84. pont aa) alpontja szerinti döntés-előkészítés keretében feltására kerülő információk között szerepeljen az ügyfelek éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati átvilágításának eredménye.
50. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat a hitelkockázat-vállalás és -kezelés minden releváns szakaszában vegye figyelembe, összhangban a 14/2021. (IX. 16.) MNB ajánlással.
51. A hitelintézettel szemben elvárás, hogy a kockázatvállalás előtt és azt követően rendszeresen végezze az ügyfelei és partnerei éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati

átvilágítását, továbbá a hitelakta tartalmazza ennek eredményét is. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha ez magában foglalja a hitelfelvevők éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal szembeni sebezhetőségeinek felméréséhez szükséges információk és adatok gyűjtését és ellenőrzését, különösen a hitelmegállapodás megkötése vagy annak jelentős módosítása előtt, összhangban a hitelintézet kockázatvállalási elveivel és eljárásaival. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet bírjon tudomással arról, hogy ügyfelei milyen hatást gyakorolnak az éghajlatváltozásra és a környezetre⁴², valamint mennyire sebezhetőek ezek által. Továbbá ismerje ügyfelei hozzáállását e hatások és kockázatok kezeléséhez.

52. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet szenteljen kiemelt figyelmet a fokozott éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatot hordozó kitétségeknek.

53. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet

- a) úgy alakítsa ki ügyfél- és partnerminősítési eljárásait, hogy az azonosítsa és értékelje – megfelelő kockázati mutatók vagy besorolások meghatározásával – az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat is,
- b) az ügyfél- és partnerminősítéshez kapcsolódó információszolgáltatási előírásait az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat is figyelembe véve alakítsa ki,
- c) az ügyfél- és partnerminősítés során minden elvárható lépést tegyen meg az ügyfél éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal szembeni kitétségének, esetleges változásának megállapítása érdekében, mellyel összefüggésben a kockázatvállalást követően is rendszeresen végezze az ügyfelei és partnerei éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati átvilágítását, és a hitelakta tartalmazza ennek eredményét is.

54. Elvárás a hitelintézettel szemben, hogy a fedezetek értékelése (ideértve a fedezetek utólagos értékelését is) során is vegye figyelembe az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, mivel azok kihatással lehetnek a fedezet értékére. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet az ingatlanfedezet értékelése során figyelembe veszi és saját nyilvántartásaiban rögzíti a kereskedelmi vagy lakóingatlan elhelyezkedését, műszaki, energetikai jellemzőit.

55. Elvárás, hogy a hitelintézet hitelárazási keretrendszere tükrözze az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, és az jelenjen meg a hitelintézet hitelkockázati étvágyában és üzleti stratégiájában. *Például, üzleti stratégiájának és kockázati étvágyának meghatározása részeként a hitelintézet dönthet úgy, hogy csökkenti vagy korlátozza a környezetre vagy az éghajlatra káros szektoroknak való kitétségeit, miközben növeli azon kitétségeit, amik a környezetre vagy éghajlatra kedvező hatást gyakorolnak. Így az árazási*

⁴² A hitelintézet ügyfelei által generált ÜHG kibocsátások a scope 3 (3. alkalmazási kör) kategóriába sorolandóak. Ezen finanszírozott kibocsátások mérése fontos támpontot nyújthat az átállási kockázatok elemzése során.

keretrendszer várhatóan támogatja a választott kockázati perspektívát és stratégiát, például azzal, hogy differenciálja a hitelek árait a kitétségekre vonatkozóan azok energiahatékonysága szerint, vagy azzal, hogy szektor-, illetve ügyfélspecifikus díjat alkalmaz. Üzleti stratégiájával és kockázati étvágásával összhangban a hitelintézet azt is megfontolhatja, hogy ösztönzi ügyfeleit az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok megfelelő figyelembevételére, hogy javítsa a hitelképességet és az ilyen kockázatokkal szembeni ellenállóképességet. Ez például járhat azzal, hogy a hitelintézet egy környezeti szempontból fenntartható hitelre csökkentett kamatlábat ajánl, vagy a hitel kamatlábat az ügyfél által elérendő – az éghajlatváltozással kapcsolatos, és környezeti szempontból fenntartható általános célokhoz hozzájáruló, vagy azzal összhangban álló - fenntarthatósági célhoz köti.

56. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok különféle költségtényezők – például a tőke költsége, forrásköltség vagy hitelkockázati felár – révén jelentkezhetnek. A környezeti szempontból fenntartható eszközök finanszírozhatók célorientált eszközökkel, például (fedezett vagy fedezetlen) zöld kötvényekkel, és így különböző finanszírozási költségekkel járnak. Bizonyos gazdasági tevékenységek pedig alacsonyabb átállási vagy fizikai kockázattal rendelkezhetnek, mint például az energiahatékony ingatlanok vagy más, a taxonómia által környezetileg fenntarthatóként meghatározott tevékenységek, és ezeknek a tőkeköltsége alacsonyabb lehet. Ehhez ajánlott figyelembe venni az MNB által meghirdetett tőkekövetelmény kedvezmények részleteit⁴³. Az éghajlatváltozás okozta fizikai kockázatok – úgymint árvizek és aszályok – fokozódásának kitett területeken nőhet a hitelezési veszteség. Az MNB tehát elvárja, hogy a hitelintézet vegye figyelembe e folyamatokat, és tükrözze azokat hitelei árazásában, például a fizikai és átmeneti kockázat által különösen befolyásolt eszközök finanszírozási költségeinek differenciálása révén, a kevésbé fenntarthatóan működő vállalkozások hitelezésének relatív drágításával.

Az 55. és 56. pontokkal kapcsolatban az MNB lényegesnek tartja felhívni a hitelintézet figyelmét, hogy – amint az az I. pontban is említésre került – bizonyos gazdasági tevékenységek a Taxonómia rendelet, a Taxonómia Delegated Act és a Complementary Climate Delegated Act⁴⁴ tervezete szerint környezetileg fenntarthatónak tekinthetőek, még abban az esetben is, ha magas ÜHG-kibocsátású szektorhoz tartoznak, amennyiben hozzájárulnak a karbonsemlegesség eléréséhez („transitional activity”), vagy elősegítik más gazdasági tevékenységek átállítását („enabling activity”). Például egy korszerűtlen lakóingatlan felújítása, amennyiben legalább 30%-os primerenergia-szükséglet csökkenéssel jár, megfelelhet a taxonómiának, ezáltal zöldnek tekinthető. A cementgyártás is tekinthető környezetileg fenntarthatónak, ha az aktuálisan meghatározott határérték alatt van a széndioxid kibocsátása. Bizonyos beruházások csökkentik a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati kitétségét, még akkor is, ha a finanszírozott eszköz vagy

⁴³ www.zoldpenzugyek.hu

⁴⁴ COMMISSION DELEGATED REGULATION (EU) .../... of XXX amending Delegated Regulation (EU) 2021/2139 as regards economic activities in certain energy sectors and Delegated Regulation (EU) 2021/2178 as regards specific public disclosures for those economic activities

tevékenység eredetileg magas környezeti hatással rendelkezik, de a beruházás ennek érdemi javítására irányul. *Például egy nem fenntarthatóan működő mezőgazdasági vállalat beruházása csökkenti a klímakitettséget, amennyiben például ökológiai gazdálkodásra áll át.*

57. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet a 14/2021. (IX. 16.) MNB ajánlás általános elvárásait szem előtt tartva kövesse nyomon és kezelje az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat a hitelportfólióiban. Ennek érdekében lényeges, hogy a hitelintézet – tekintettel a 46. pontban foglaltakra - különböztesse meg a zöld, azaz környezetileg fenntartható kitétségeit.

Az MNB felhívja a figyelmet az EU taxonómia tervezett bővítésére⁴⁵, amely nyomán a későbbiekben szükségessé válhat a „vörös”, azaz környezetileg kártékony és „sárga”, azaz semleges kitétségek jelölése is. A kitétségek fenti szempontú megkülönböztetése a hitelkockázatkezelés több szakaszát is segítheti.

6.3. Működési kockázat kezelése

58. Összhangban a Hpt. 108. §-ának általános rendelkezéseivel, az MNB elvárja, hogy a hitelintézet mérje fel az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti eredetű átállási és fizikai kockázatok saját működésére gyakorolt hatását, ideértve kapacitása gyors helyreállításának képességét is, hogy folytathassa a szolgáltatások nyújtását. *A földrajzi hely, ahol a hitelintézet működik, hajlamosabbá teheti a fizikai kockázatokra. Ez különösen releváns a kiszervezett szolgáltatások és számítástechnikai tevékenységek tekintetében, főként, ha a szolgáltatók olyan helyeken találhatóak, ahol nagyobb az esélye a szélsőséges időjárási eseményeknek vagy más negatív környezeti események bekövetkezésének. A működési kockázatok szempontjából a klímaváltozás az átállási kockázati csatornán keresztül is növelheti a hitelintézet működési költségeit, például magasabb energiaárakon vagy több kibocsátás jelentési kötelezettségen keresztül.*

59. Különösen a kritikus funkciók értékelésekor a hitelintézetnek ajánlott figyelembe vennie az éghajlatváltozás hatásait a szolgáltatások nyújtására. Amennyiben ezen értékelés eredménye lényeges a hitelintézet bármely üzletágára vagy teljes működésére nézve, annak elvárt tükröződnie a hitelintézet üzletmenet-folytonossági tervében.

60. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet

- a) működési kockázatkezelési keretrendszere az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra is legyen tekintettel;

⁴⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/220329-sustainable-finance-platform-finance-report-environmental-transition-taxonomy_en.pdf

- b) a veszteségadat-gyűjtési tevékenysége terjedjen ki legalább azokra az éghajlatváltozás miatt bekövetkező veszteséggel járó eseményekre is, amelyek hatása kimutatható a számviteli (főkönyvi vagy analitikus) nyilvántartásokban;
- c) scenárióelemzések keretében mérje fel a működési kockázatokra ható, éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal kapcsolatos események kockázatát;
- d) dolgozzon ki a működési kockázatokra ható, éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal kapcsolatos eseményekre vonatkozó kockázatsökkentő eljárásokat.

61. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet vegye figyelembe, hogy az általa végzett működési és üzleti tevékenységek természete milyen mértékben növelik az éghajlatváltozás fizikai vagy átállási kockázatai miatt bekövetkező veszteségekkel kapcsolatos jövőbeli reputációs kár vagy jogi kockázatokat (jogi felelősségre vonás (liability risk) vagy peres eljárások (litigation risk))⁴⁶. Összhangban a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlással, a környezeti és éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokhoz kötődő reputációs kockázatok elkerülése érdekében elvárt, hogy a hitelintézet értékelje, hogy befektetési termékei megfelelnek-e a legjobb nemzetközi vagy uniós gyakorlatoknak, például az EU leendő zöldkötvény sztenderdjének⁴⁷ vagy a pénzügyi szolgáltatási ágazatban.

62. Az MNB fontosnak tartja, hogy a hitelintézet maga is törekedjen ökológiai- és karbonlábnyomának csökkentésére, mivel ezek elégtelen ismerete vagy eredményes csökkentésének hiánya, azon túl, hogy meggátolja a konstruktív hozzájárulást a nemzetközi megállapodások által elvárt erőfeszítésekhez és a 14. pont szerinti célkitűzésekhez, jogi felelősségre vonási és reputációs kockázatot is hordoz magában.

A hitelintézet saját működési kockázata tekintetében az MNB az alábbiakat várja el:

- a) a tevékenységekből eredő közvetlen kibocsátás mérése (1. alkalmazási kör, „Scope 1”)⁴⁸,
- b) a megvásárolt energiához kapcsolódó közvetett kibocsátás mérése (2. alkalmazási kör, „Scope 2”),

⁴⁶ EBA/REP/2021/18 számú jelentés 66. pont: A jogi kockázatok – azaz jogi felelősségre vonás (liability risk) vagy peres eljárások (litigation risk) – fizikai vagy átállási kockázatnak is minősülhetnek. Ezek azonban külön kockázati kategóriának is tekinthetők, mivel nemcsak az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokból, hanem társadalmi és irányítási kockázatokból is származhatnak. A jogi felelősségre vonás kockázata az ESG-tényezőkkel összefüggésben az olyan személyekből vagy vállalkozásokból eredő kockázatra vonatkozik, amelyek az ESG-tényezők miatt esetlegesen elszenvedett veszteségeikért kártérítést követelnek, például amikor az intézmények szerződő feleit felelősségre vonják a tevékenységükkel az ESG-tényezőkre gyakorolt negatív hatásokért. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal összefüggésben a preferenciák változása azt vonhatja maga után, hogy a ma elfogadhatónak ítélt üzleti tevékenységek és magatartási formák a jövőben jogilag támadhatóvá válnak. Ennek lehetséges okai például a „megbízó-megbízott konfliktus”, környezeti kockázatokkal kapcsolatos gyártói-fogyasztói információ aszimmetriája, vagy olyan jogi követelések, amelyek a nem megfelelő klíma adaptációs és mitigációs lépések következményei.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-green-bond-standard_en

⁴⁸ Az alkalmazási körökkel kapcsolatos részletes információk az ÜHG protokoll szabványaiban érhetők el: <https://ghgprotocol.org/>

- c) más közvetett kibocsátás – a finanszírozott kibocsátást kivéve – mérése (3. alkalmazási kör, „Scope 3”)⁴⁹,

Az MNB tehát jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet nemzetközileg elfogadott szabvány szerinti környezeti irányítási rendszert működtet⁵⁰, és ennek keretében méri környezeti teljesítményét, és törekszik annak folyamatos javítására. A működés egyéb környezeti hatásai, illetve ezek csökkentésére irányuló intézkedések tekintetében az alábbiakat javasolja az MNB:

- d) készpénzkímélő fizetési módok bevezetése és elterjedésének elősegítése,
- e) papírmentes vagy papírtakarékos ügyintézés megvalósítása,
- f) egyéb saját működésre vonatkozó kezdeményezések, hitelesített környezeti teljesítménymutatók mentén.

Az ökológiai lábnyom tekintetében az alábbiakat javasolja az MNB:

- g) tervek kidolgozása az ökológiai lábnyom további csökkentésére,
- h) a kibocsátáscsökkentés után fennmaradt, aktuálisan technikailag vagy gazdaságosan tovább nem csökkenthető kibocsátás semlegesítése, ellentételezése lehetőség szerint hiteles, igazolt, elsősorban hazai élőhely-rehabilitációs projektek⁵¹ megvalósításával, melyek az ÜHG semlegesítésen túl biodiverzitás javítást is szolgálnak; másodsorban ún. karbonkreditek vásárlásával.

6.4. Piaci kockázatkezelés

63. A piaci kockázatok kezelését illetően az MNB elvárja, hogy a hitelintézet vegye figyelembe, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok elmozdulásokhoz vezethetnek a pénzügyi instrumentumok (például értékpapírok, derivatívák), termékek és szolgáltatások kínálatában és keresletében, amely kihat azok értékére is. A jelentős kereskedési portfólióval, összetettebb pozíciókkal rendelkező nagyobb hitelintézetekre vonatkozóan elvárás, hogy a környezeti és éghajlatváltozással kapcsolatos tényezők piaci kockázatokra gyakorolt hatását a piaci kockázatok azonosítására, mérésére, kezelésére, nyomon követésére és jelentésére irányuló folyamatokba dokumentáltan integrálja.

64. Különös tekintettel a banki könyvi pozíciók hitelfelár-kockázati komponensére, az MNB elvárja a hitelintézettől, hogy értékelje az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokkal

⁴⁹ A hitelintézeteknek a 3. alkalmazási körbe tartozó finanszírozott ÜHG kibocsátásra kell összpontosítaniuk, mivel ennek mértéke valószínűleg nagyságrendekkel több, mint az 1. vagy 2. alkalmazási körbe tartozó kibocsátások. Ez azonban hitelkockázat mérési, kezelési és mérséklési szempontból releváns. A finanszírozott kibocsátások mérésével és nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos elvárások és jó gyakorlatok a jelen ajánlás számos pontjában megjelennek.

⁵⁰ Az ISO 14001 Környezetközpontú Irányítási Rendszer, illetve az ebben szereplő követelményeknél magasabb szintű elvárásokat tartalmazó EMAS Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszer alkalmazását jó gyakorlatnak tartja az MNB.

⁵¹ Például az MNB a WWF Magyarországgal együttműködve egy komplex, hosszú távú élőhelyhelyreállítási ökológiai projekt keretében ellentételezi az operatív működéséből származó CO₂ kibocsátást: <https://www.mnb.hu/sajtozoba/sajtokozlemenyek/2021-evi-sajtokozlemenyek/az-mnb-a-wwf-magyarorszaggal-egyuttmukodve-valik-karbonsemlegesse>

összefüggő hitelfelár jelentőségét az általános piaci kockázat összes meghatározó tényezője között.

6.5. Likviditási kockázatkezelés

65. A Hpt. 108. §-ában foglalt általános követelményekhez kapcsolódóan az MNB elvárja, hogy a hitelintézet mérlegelje, hogy likviditási kockázat szempontjából jelentősek-e az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok. Amennyiben ezek a kockázatok lényegesnek tekinthetők, elvárt, hogy a hitelintézet a likviditási kockázat mérését és kezelését illető jogszabályi rendelkezések, valamint a 12/2015. (VIII. 24.) MNB ajánlás keretei között tegyen lépéseket az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok, mint likviditási kockázatra ható lényeges tényezők alábbi folyamatokba történő integrálására:

- a) az egyes üzletágakhoz, devizanemekhez és a csoporthoz tartozó jogi személyekhez igazítva a likviditási kockázat megfelelő időtávokon történő azonosítása, mérése, kezelése és nyomon követése, valamint a megfelelő likviditási tartalék fenntartása,
- b) a piaci likviditási kockázatok valamennyi lényeges forrásának és hatásának mérése és kezelése, és a rövid pozíció hosszú pozíciót megelőző esedékességéből fakadó likviditási hiány kockázatának kezelése.

66. Amennyiben az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok likviditási kockázat szempontjából jelentősek, az MNB e tényezők 65. pont a)-b) alpontja szerinti folyamatokba történő integrálása mellett elvárja, ennek írásban történő rögzítését, illetve a vonatkozó egyéb belső szabályzatokban történő lekövethetőségét.

6.6. Érzékenység-, forgatókönyv-elemzés és stressztesztelés

67. Összhangban a 27/2018. (XII. 10.) MNB ajánlás 86. pontjával, a hitelintézettől elvárt, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat - a materiálisnak tekintett kockázatokkal együtt - érzékenység-, forgatókönyv-elemzés vagy stressztesztelés elvégzésén keresztül is értékelje. A teljeskörű SREP alá tartozó hitelintézetektől elvárt ezen módszertanok egyidejű alkalmazása.

68. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat illetően a hitelintézetnek ajánlott olyan forgatókönyvek alkalmazását átgondolnia, amelyek összhangban vannak tudományos éghajlatváltozási pályákkal, például az IPCC és az IEA forgatókönyveivel⁵². Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat illető érzékenység-, forgatókönyv-elemzés és stressztesztelés elvégzésekor legalább az alábbi szempontokat vegye figyelembe:

⁵² A „Tudástár”-ban megtalálhatóak az MNB által elfogadott, nemzetközi best practice-nek tekinthető forgatókönyvek.

- a) hogyan hathat a hitelintézetre a fizikai és az átállási kockázat;
- b) hogyan alakulhatnak ki éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok a különféle forgatókönyvek szerint, figyelembe véve e kockázattípus sajátosságait (bizonytalanság és nem linearitás, historikus adatokra nem alapozható valószínűség, potenciálisan szélsőséges és széleskörű hatások⁵³);
- c) miként következhetnek be éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok rövid, közép- és hosszú távon (legalább 10 éves időtávon) a figyelembe vett forgatókönyvektől függően.

69. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet határozza meg saját kockázati profiljára és egyedi specifikációira vonatkozó feltételezéseit, és több forgatókönyvet is mérlegeljen a feltételezések különböző kombinációi alapján. Elvárás, hogy tőke tervezése részeként a hitelintézet hiteles alappálya és intézményspecifikus kedvezőtlen forgatókönyvek szerint értékelje tőkemegfelelését. A kedvezőtlen forgatókönyveket illetően az MNB azt javasolja, hogy a hitelintézet rendkívüli, de valószínű és tőkemegfelelésre gyakorolt hatását tekintve kellő súlyosságú folyamatokat feltételezzon.

70. Elvárt, hogy a hitelintézet stressztesztelési politikája kerüljön felülvizsgálatra az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra tekintettel.

7. ELVÁRÁSOK A NYILVÁNOSÁGRA HOZATALLAL KAPCSOLATBAN

71. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokra vonatkozó nyilvánosságra hozatal lehetővé teszi a piaci szereplők számára, hogy megalapozottabban mérjék fel a fizikai és átállási kockázatokat. Ennek révén pedig az intézményeknek és a befektetőknek lehetőségük nyílik jobban megérteni az éghajlatváltozás pénzügyi vonzatait. Az MNB elvárja, hogy a hitelintézet kezdje meg a felkészülést az új nyilvánosságra hozatali követelményekre vonatkozóan, amennyiben ezek hatálya alá tartozik. A 29. a) elvárás szerinti adatigény-felmérés és a kapcsolódó terv elkészítése során elvárt a hitelintézettől, hogy a folyamatban lévő uniós szabályozási munkát is vegye figyelembe.

72. A Taxonómia rendelet 8. cikke alapján a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv⁵⁴ (a továbbiakban: NFRD) 19a. vagy 29a. cikke szerint nem pénzügyi információk közzétételére köteles nem pénzügyi vállalkozások és pénzügyi vállalkozások arra kötelezettek 2022. január 1-jétől, hogy további átláthatóságot biztosítsanak arra vonatkozóan, hogy tevékenységeik mennyire tekinthetők környezeti szempontból fenntarthatónak.

⁵³ The Green Swan, Nemzetközi Fizetések Bankja, 2020. <https://www.bis.org/publ/othp31.pdf>

⁵⁴ a 2013/34/EU irányelvnek a nem pénzügyi és a sokszínűséggel kapcsolatos információknak bizonyos nagyvállalkozások és vállalatcsoportok általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló 2014. október 22-i 2014/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelve, amelyet a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény ültetett át a hazai jogba.

Az NFRD 19a. vagy 29a. cikke szerint nem pénzügyi információk közzétételére köteles hitelintézeteknek⁵⁵ nyilvánosságra kell hozniuk:

- a) 2022. január 1-jétől 2023. december 31-ig a Disclosures Delegated Act 10. cikkének (3) bekezdésében meghatározott adatokat,
- b) 2024. január 1-től az a) pont szerinti adatok mellett a Disclosures Delegated Act 10. cikkének (5) bekezdésében meghatározott adatokat,
- c) 2025. január 1-től az a-b) pontok mellett meg kell felelniük a Disclosures Delegated Act 9. cikkének (3) bekezdésében foglaltaknak,
- d) 2026. január 1-től az a-c) pontokon felül alkalmazniuk kell a Disclosures Delegated Act V. melléklet 1.2.3. és 1.2.4. pontjait.

Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a CSRD tervezet⁵⁶ 1. cikkének 3. és 7. pontjai várhatóan módosítani fogják az NFRD 19a. és 29a. cikkét, mely szerint az e cikkek (ideértve a Taxonómia rendelet 8. cikkét is) személyi hatálya alá tartozó társaságok köre bővülni fog, továbbá, hogy 2023. január 1-től várhatóan a nagyvállalkozásnak és a nagy vállalatcsoportok anyavállalkozásainak minősülő hitelintézeteknek, 2026. január 1-jétől pedig a nyilvános részvénytársasági formában működő, kis- és középvállalkozásnak minősülő hitelintézeteknek is meg kell felelniük a 72. pont a-d) alpontjainak.

A CSRD jelentősen bővíti továbbá az NFRD 19a. és 29a. cikke szerint fenntarthatósági beszámoló tartalmát, melyet az érintett vállalkozásoknak az NFRD 19b. vagy 19c. cikkében említett fenntarthatósági beszámolási standardoknak megfelelően kell majd közölniük. Az MNB javasolja a CSRD rendelkezéseit várhatóan implementáló hazai jogszabály (a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény) változásainak folyamatos figyelemmel kísérését.

73. A CRR 449a. cikke megköveteli, hogy szabályozott piacon forgalmazott értékpapírokkal rendelkező nagy méretű intézmények⁵⁷ 2022. június 28-át követően hozzanak nyilvánosságra bizonyos ESG kockázatokkal kapcsolatos információkat. Az EBH 2022. január 24-én publikálta a vonatkozó végrehajtás-technikai rendelet tervezetét⁵⁸.

Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a CRR 3 tervezete szerint az ESG kockázatok közzétételével kapcsolatos cikk (CRR 449a. cikk) személyi hatálya várhatóan valamennyi intézményre kiterjesztésre fog kerülni 2025. január 1-től. A kis méretű és nem összetett intézményeknek⁵⁹ évente, más intézményeknek pedig félévente kell majd nyilvánosságra hozniuk az ESG kockázatokkal kapcsolatos információkat. Továbbá az intézményeknek ESG kockázati kitettségükről adatot kell majd szolgáltatniuk a felügyeleti hatóságok részére is. Az

⁵⁵ A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 95/C. § hatálya alá tartozó hitelintézetek.

⁵⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021PC0189>

⁵⁷ Lásd CRR 4. cikk 146. pont

⁵⁸ <https://www.eba.europa.eu/eba-publishes-binding-standards-pillar-3-disclosures-esg-risks>

⁵⁹ Lásd CRR 4. cikk 145. pont

MNB ezért elvárja, hogy a hitelintézetek kövessék nyomon a jogszabályi módosítások folyamatát és szükség esetén kezdjék meg a felkészülést az új követelmények teljesítésére.

Az MNB felhívja a figyelmet a CRR 435. cikke szerinti közzétételi kötelezettségre, mely alapján a hitelintézeteknek minden egyes kockázati kategória tekintetében - beleértve az ESG kockázatokat is - nyilvánosságra kell hozniuk a kockázatkezelési célkitűzéseiket és szabályait, amennyiben a CRR 449a. cikke alapján nyilvánosságra hozandó információkat lényegesnek tekintik.

74. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha:

- a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 95/C. §-ának hatálya alá tartozó hitelintézet – a 95/C. § szerinti nem pénzügyi kimutatást is tartalmazó - üzleti jelentését vagy annak 95/C. § szerinti nem pénzügyi kimutatás részét nyilvánosságra hozza;
- b) azon hitelintézet, mely nem áll a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 95/C. §-ának, a Taxonómia rendelet 8. cikke vagy a CRR 449a. cikke szerinti kötelezettség hatálya alatt, önkéntesen is megfelel a 63-64. és 65. a) pontokban hivatkozott nyilvánosságra hozatali szabályoknak vagy azok egy részének;
- c) a hitelintézetek kérik 63-64. és 65. a) pontok szerint, - akár jogszabályi kötelezettség alapján, akár önkéntesen - nyilvánosságra hozandó információk könyvvizsgálói felülvizsgálatát.

75. Az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő nyilvánosságra hozatali kötelezettségekkel kapcsolatban az MNB elvárja, hogy a hitelintézet nyilvánosságra hozatali politikája meghatározza, hogy a hitelintézet milyen módon értékeli az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok lényegességét, figyelembevéve a 7/2022. (IV. 22.) MNB ajánlás elvárásait. Ezzel összefüggésben elvárt, hogy a hitelintézet a lényegesség kritériumának való megfelelést az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatok tekintetében is rendszeresen, legalább évente értékelje. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a hitelintézet ezen kockázatok hosszú távú jellege miatt ne tekintse az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat nem lényegesnek.

76. Amennyiben egy hitelintézet a saját működésével és tevékenységeivel kapcsolatban nem tartja lényegesnek az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat, az MNB elvárja, hogy a hitelintézet ezt a döntést dokumentálja az értékelést alátámasztó minőségi és mennyiségi információkkal. A 7/2022. (IV. 22.) MNB ajánlással összhangban elvárt továbbá, hogy amikor egy hitelintézet úgy dönt, hogy annak nem lényeges voltára hivatkozva nem hoz nyilvánosságra valamilyen információt, ezt a tényt egyértelműen közölje.

77. Amikor a hitelintézet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő lényegesnek tekintett adatokat, mérőszámokat és célokat közöl, az MNB elvárja, hogy a hitelintézet a piaci szereplők számára átfogó képet nyújtson a hitelintézet éghajlatváltozással

kapcsolatos és környezeti kockázatairól és kockázati profiljáról. E tekintetben az MNB elvárja az alábbiakat:

- a) A hitelintézet az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő lényegesnek tekintett, közzétételre kerülő adatokkal, mérőszámokkal és célokkal kapcsolatos módszereket, definíciókat és kritériumokat hozza nyilvánosságra, vagy hivatkozzon rájuk.
- b) A közzététel térjen ki az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázati kitettségek beszámolási időszakok közötti jelentős változásaira is, valamint a felsővezetés vagy a vezető testület ezzel kapcsolatos megfelelő válaszingedményeire.
- c) A nyilvánosságra hozott információk minőségi és mennyiségi szempontból is elégséges tájékoztatást adjanak a hitelintézet éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatainak azonosítására, mérésére és kezelésére szolgáló folyamatairól és eljárásairól.
- d) A nyilvánosságra hozatal megközelítései kellően rugalmasak legyenek annak bemutatása tekintetében, hogy a felsővezetés és a vezető testület hogyan értékeli és kezeli a szervezeten belül az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat.

78. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a hitelintézet hozzájárul az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti fenntarthatósági célkitűzések eléréséhez. Ha a hitelintézet elkötelezi magát az éghajlatváltozással kapcsolatos vagy környezeti célkitűzésekhez való hozzájárulás mellett, a „zöldrefestési kockázatok” (greenwashing)⁶⁰ elkerülése végett elvárt, hogy átfogó áttekintést adjon a hitelintézet egésze által gyakorolt hatásról, átfogó és érdemi információt szolgáltatva arról, miként járul hozzá az előbbi célkitűzésekhez.

79. Mivel az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokat érintő nyilvánosságra hozatali keretrendszerek és a piaci szereplők szükségletei e területen gyorsan fejlődnek, ajánlott a nyilvánosságra hozatal folyamatos, aktív fejlesztése.

8. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

80. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

81. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az

⁶⁰ A Taxonómia rendelettel összhangban, a „zöldrefestés” arra a gyakorlatra utal, amikor tisztességtelen versenyelőnyhöz lehet jutni a piacon egy pénzügyi termék környezetbarátként való forgalmazásával, miközben valójában az alapvető környezetvédelmi előírások sem teljesültek.

ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.

82. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
83. Az MNB a jelen ajánlás 1-21., 22. a), 27., 30. a), 35., 37. a), 38. a), 39., 41. a), 44. a), 45-48., 51., 52., 62. a)-b) és 71. pontjainak alkalmazását 2022. szeptember 15-től várja el az érintett hitelintézetektől.
84. Az ajánlás 22. b)-e), 28., 30. b), 31-33., 37. b), 38. b), 41. b), 49., 53. a), 58., 59., 60. a), 61. és 62. c) pontjainak alkalmazását az MNB 2023. július 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
85. Az ajánlás 23., 24., 29., 30. c), 34. 36., 37. c)-d), 38. c), 40., 41. c), 42., 43., 44. b), 50., 53. b)-c), 54-57., 60. b)-d), 63-70. és 75-78. pontjainak alkalmazását az MNB 2025. január 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
86. Az ajánlás 72., 73. pontjainak alkalmazását az MNB az adott pontokban megfogalmazott határidőktől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.
87. 2022. szeptember 15-én hatályát veszti az éghajlatváltozással kapcsolatos és környezeti kockázatokról, és a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítéséről a hitelintézetek tevékenységeiben című 5/2021. (VI. 15.) MNB ajánlás.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke